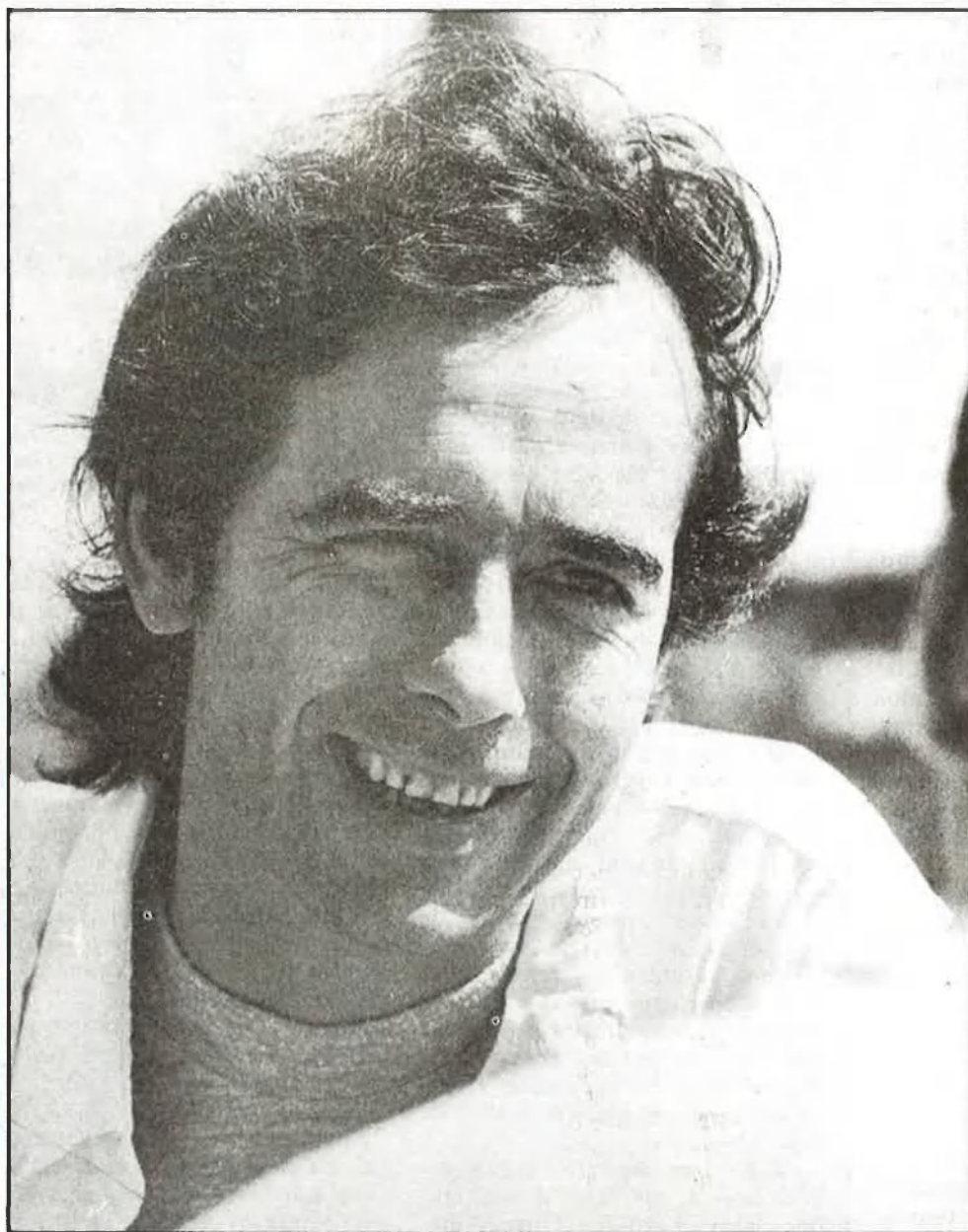

És quan canto que hi veig clar

Joan Manuel Serrat, al País Valencià

Després de vint anys, el cantant es revisa a si mateix... Aprofitant la seua estada entre nosaltres, hem parlat amb ell de les velles i de les noves idees. De problemes, realitzacions i satisfaccions personals.

Enguany és l'any Serrat

/ Francesc i Ciscar

Durant uns dies d'aquest mes de setembre, hem tingut entre nosaltres la presència (com ja és habitual) de Joan Manuel Serrat per terres valencianes. Als concerts d'agost, a Alacant i a Requena, s'han sumat ara les cites també clàssiques de València i Castelló, a més d'un concert a Ènguera. Fer una entrevista avui a Serrat, després de vint anys, i de concedir-ne tantes, comporta el perill d'un cert cansament per part del cantant davant l'entrevistador. «¿Encara quedarà alguna cosa a dir?». Però, aquest risc desapareix al primer colp del Sony, i ens trobem davant d'un conversador amè, lúcid, de vegades irònic, i tractant de ser tant coherent com es pot ser, en aquest segle vint, confús, difícil i absurd.

L'actuació a Castelló ha marcat el punt de partida d'una sèrie de concerts pels pobles i les ciutats dels Països Catalans, que tindrà l'acabament a la Monumental de Barcelona, el 28 de setembre, etapa final dels concerts per l'Estat espanyol, i des de allí, tot seguit, uns concerts per Israel, i, després, per terres americanes, on trobarà l'1 de novembre, a la ciutat de Montevideo, el punt més àlgid, davant de quaranta mil espectadors.

Serrat, ¿perquè dissimular-ho?, continua emocionant-nos com quan teníem quinze anys. Tant fa que ens conte la biografia de la Tietà «alla manera de Conchita Piquer», les desventures de Currito el Palmo, que va pujar al cel, fent les palmes «por celestiales», o un poema de Josep Carner. Vint mil persones guarden silenci (tot el que és possible en

aquests casos i llocs) en un triangle respectuós i comunicatiu establert entre el poeta, el cantant i el públic.

Un públic barrejat, amb predomini de l'element femení, que ocupa en forma de línia «Maginot» les primeres files de tots els recintes. Al costat, els serratians de tota la vida, antics lluitadors, avui convertits en impecables funcionaris socialistes, taquillers-telefonistes amb destí irremediabile de tietes, cursos del BUP i el COU, Penèlopes-perruqueres i algun que altre militar sense graduació. Tots congregats a la «crida del flautista de Poble Sec», proveïts de bengales i misteres, que esclataran als primers acords de *Mediterráneo*, *La Saeta* o *Pare*, en un ritual una mica gastat i fins i tot *kitsch*.

Aquests darrers anys, per a Serrat, estan resultant, tant a nivell artístic com econòmic, molt rendibles. Un Serrat que pot planificar acuradament les seues actuacions, recitals en teatres, producció de discos; amb una infraestructura musical comparable a qualsevol estrella del roc. Un Serrat que ix cada nit amb la satisfacció de poder enganxar el cartell de «No hi ha entrades». Veritablement, aquest 1984 orwellià ha estat «l'any de Serrat», com el 1983 fou l'any de Miguel Ríos. Amb l'embolcall musical d'un sòlid quintet dirigit pel seu mestre i amic Ricard Miralles, ha trepitjat els quatre punts cardinals de la geografia peninsular. Ell i aquesta espècie d'estrella, de referències mironianes. No hi ha dubte, Serrat va nàixer amb una estrella al front.

Pregunta.-¿Com funciona la gira?

Resposta.-Molt collonuda, toque molt a gust, en llocs grans, camps de futbol, places de bous. Lamentablement, l'Estat espanyol pateix encara una manca d'auditoris. Crec que s'hauria de fer una espècie de «reconversió» de les places de bous en auditoris, sobretot si mirem la

«Ara faig un disc totalment en directe»

/ Francesc i Ciscar

crisi que passa la «Fiesta nacional»....

Després d'acabar la gira per ací, farem uns concerts a Israel. Podrem fer turisme, visitar el mur de les lamentacions...

P.-¿Com ha estat això d'Israel?

R.-Es veu que hi ha un cantant jueu que va fer, fa cosa de dos anys, unes versions al *yiddish* de *Mediterráneo* i d'altres discos, i funcionaren molt bé. Ara volen escoltar-ne la versió original.

Un nou disc a la vista

P.-¿I el disc en directe, quasi acabat, que has anat gravant per diverses ciutats?

R.-Era una cosa que em feia molta il·lusió. Hem fet

enregistraments a Madrid, Màlaga, Cadis, Logronyo, Salamanca, València, i, finalment, a Barcelona.

Serà un disc totalment en directe, sense retocs posteriors, i crec que sortirà cap a Nadal. Hi haurà una mica de tot, cançons en català, cançons en castellà, coses antigues, més

que em passi. D'altra banda, fent cançons, estàs molt condicionat, tens una extensió molt limitada, has de filar molt prim per a poder resumir tota una història. És el cas de cançons com «La Tieta» o el «Romance de Curro el Palmo».

P.-¿Com et plantejes la musicalització de poemes?

R.-Els poetes als quals he posat música —Carner, Foix, Pere Quart, Papasseit—, sempre els he tractat amb molt de respecte, buscant de transcriure la musicalitat que ja tenia el poema. M'agrada molt un home a qui encara no he posat música, Josep Maria de Sagarra. De Miguel Hernández podríem dir que és un poeta autogestionari, fet a si mateix, i que no oblidava en cap moment les seues relacions i referències.

P.-Serrat, ¿ets conscient del greu problema que travessa la cançó?

R.-La cançó ha estat un moviment profundament popular, que comptava amb una xarxa de gent progressista, una infraestructura popular, gent que en cada un dels seus pobles s'ocupava d'organitzar festivals, de muntar coses. Era allò que es deia fer país. Tota aquesta gent, amb el trànsit polític-social, ha començat a ocupar-se, a fer altres activitats. És gent que en aquests moments ocupa càrrecs al servei de les administracions autònomes, i, clar, tota aquella infraestructura ha desaparegut, perquè la cançó, a banda dels problemes d'edicions de discos, es sostenia sobretot per la música en directe, pels recitals.

Per a mi, el govern de la Generalitat de Catalunya no ha estat capaç d'afrontar aquest problema, i la solució no està a convocar

recents, traduccions del català al castellà, parlaments en català...

P.-¿Com veus avui la teua discografia?

R.-Tal com raja, que marca una certa evolució estilística. *En tránsito*, *Cada loco con su tema* i *Fa vint anys que tinc vint anys* formen una unitat. L'LP 1978 és un disc una mica penjat, el mateix que va passar amb l'últim de Zafiro, un disc dels meus que menys m'agraden.

Em trobo molt a gust fent balades com «Això que diuen estar enamorat» o «Sincerament tuyo» o «Seria fantàstic». Em sento un «vocalista» cantant-les. Per a mi, és un problema quan em surt una cançó molt llarga. No m'agrada

NOVETATS EN LLIBRES

ELS CAÇADORS SALVATGES

Salvador Jàfer
Poesia, núm. 39
Una voluntat de despullament, de reducció de l'aparell retòric tradicional i la creació d'un nou llenguatge, ascètic i directe, en la darrera obra del poeta.

Editorial
Tres i Quatre

CRIM DE GERMANIA

Josep Lozano
L'Ham, núm. 1

Un text ja clàssic de les nostres lletres que enceta una nova col·lecció, *L'Ham*, dirigida especialment al gran públic.

Editorial
Tres i Quatre

ANTOLOGIA POÈTICA

Ausiàs March
L'Ham, núm. 2
Una de les antologies més completes i reveladores del gran poeta, preparada i comentada per Joan Fuster, en un intent d'acostament als escriptors clàssics.

Editorial
Tres i Quatre

LA CORONA VALENCIANA

Jaume Fuster
L'Ham, núm. 3
Una novel·la de «Lladres i serenos», l'acció de la qual recorre de dalt a baix el nostre país. Un robatori espectacular, una rossa de les que tallen l'alé i uns pinxos durs de pelar.

Editorial
Tres i Quatre

APROXIMACIÓ A LA HISTÒRIA DEL PAÍS VALENCIÀ

Joan Reglà
L'Ham, núm. 4.
Una nova edició d'aquest text fonamental de Reglà, prologat per Sanchis Guarnier, on s'efectua una anàlisi clara del que hem estat, del que som i del que podrem ser com a país.

Editorial
Tres i Quatre

MANOLL

Llengua/Art. EGB
Vicent Miret
L'amenitat i el rigor pedagògics conjugats per a facilitar l'ensenyament del valencià a les escoles. Autoritzat per la Generalitat Valenciana. Amb una Proposta Didàctica per al mestre.

Barcanova

LA BATALLA I ALTRES TEXTOS

Daniel Cardona
A cura d'Enric Ucelay Da Cal. (Biblioteca dels Clàssics del Nacionalisme Català, 6). Per primera vegada l'obra completa del llutador independentista català.

Edicions de la
Magrana, S. A.

DICCIONARI DE LOCUCIONS I DE FRASES FETES

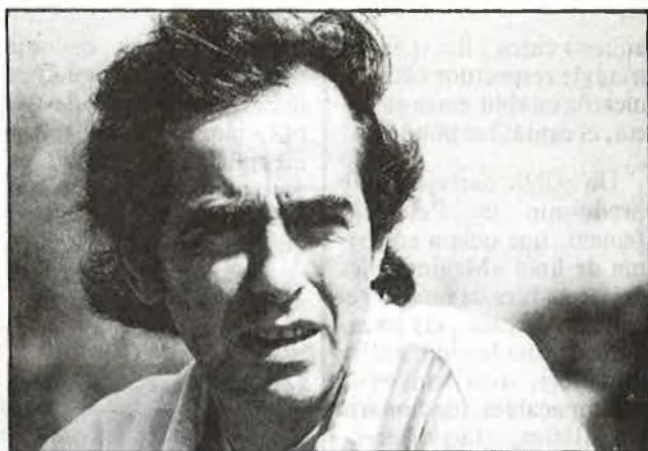
J. Raspall i J. Martí
Cultura Catalana Contemporània, XVI, 480 pàgs. Una eina fonamental per al coneixement de les expressions que donen vida i caràcter a la nostra llengua.

Edicions 62

LLIBRERIA TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 7. Tel. 352 91 10. València, 2

Entrevista

/ Francesc i Oïscar

«Emociona el silenci de 15.000 persones davant un poema de Pere Quart»

concursos de noves veus i una única actuació al Palau, això es com fote un *polvo* a l'any.

Una bona relació amb València

A Serrat, malgrat la pallissa que li suposen els concerts, li agrada informar-se sobre els llocs on actua, per on passa, on es menja bé, trobar-se amb els amics, com ací a València. A València, sempre l'han tractat bé, i ha procurat correspondre.

P.-¿Actuar en un teatre a València?

R.-Això ho veig molt fofut, no surten els comptes. La infraestructura que ara portem es per a actuar en llocs grans. Un teatre és un lloc molt agradable. I el comportament de la gent en una plaça de bous no crec que sigui diferent respecte al públic d'un teatre. Per a mi, resulta emocionant el silenci de quinze mil persones davant d'un poema de Pere Quart.

P.-¿Amèrica Llatina?

R.-Enguany solament faré l'Argentina i l'Uruguai, sempre camps de futbol. L'actuació de Montevideo, l'espero amb esperança i impaciència, però encara falta el visat d'entrada i fa uns dies crec que el van denegar a Quilapayún...

Sobre els projectes i el futur, de primer, descansar, i després, repassar el que s'ha fet, estar amb els meus, i és possible que, de cara al 86, faré una cosa que m'abellix molt, cantar en *brasileiro*, un disc de cançons meves traduïdes.

Parlant de la gent que ha cantat les seues cançons, surt nom de Mina:

«És una persona meravellosa, absolutament encantadora, jo vaig conèixer la "gorda", arran de la seva versió de *La Tieta*, per mitjà de l'adaptador P. Limitri, i hem continuat tenint molt bones relacions. Mina, en un determinat moment de la seva vida, es va plantejar el problema de donar-se a la gent o donar-se al salami, i molt intel·ligentment va triar la segona opció.»

Una pregunta que sempre es planteja és l'eterna qüestió de la «modernització»:

«Jo treballo sempre amb Ricard Miralles, som allò de la quasi "pareja perfecta", em sento molt a gust col·laborant amb ell. Crec que hem trobat el nostre so, i, a mi, particularment, això de les experimentacions mai no m'acaba d'agradar. Jo connecto molt bé amb el Ricard, tant dins com fora de l'escenari.»